

Temel Bilişim Eğitiminin Yükseköğretimdeki Yeri: 2005-2012 Analizi

Ercüment YILMAZ¹, Ali Haydar DOĞU²

¹ Karadeniz Teknik Üniversitesi, Enformatik Bölümü, Trabzon

² Karadeniz Teknik Üniversitesi, Enformatik Bölümü, Trabzon

ercument@ktu.edu.tr , ahdogu@ktu.edu.tr

Özet: İçerisinde olduğumuz bilgi çağı, hayatın her alanında bilgi teknolojileri kullanımı ile karşı karşıya kalmamıza neden olmaktadır. Bu çağa ayak uydurmak için yapılması gereken en önemli adım ise Temel Bilgi Teknolojileri Kullanımı'nın yaygınlaştırılmasıdır. Bu bağlamda ilköğretimden başlayan ve üniversiteye kadar uzanan bu eğitim yolunda öğrencilerimizin bilişim düzeylerinin tespit edilmesi, il ve bölgesel analizlerinin yapılması geleceği planlamada önemli rol oynayacaktır. Bu çalışmada; LYS-2011 ile Karadeniz Teknik Üniversitesini kazanan öğrencilerden 3443 öğrenciye anket çalışması yapılmış ve elde edilen sonuçlar grafik olarak sunulmuştur. Bu grafikler, öğrencilerin geldikleri bölgelerdeki bilgisayar okuryazarlığını, internet kullanımını, kişisel bilgisayarları olup olmadıkları gibi bilgileri içermekte ve ayrıca 2005, 2007, 2009 ve 2010 yılları ile karşılaştırılmaktadır. Bu veriler, Yükseköğretim Kurulu tarafından tüm üniversitelere gönderilen 28/09/2011 tarih ve 6672 Sayılı Yürütme Kurulu Kararına karşılık üniversite senatolarının Temel Bilişim Eğitimi ile ilgili alacak oldukları kararda önemli bir yer tutacaktır.

Anahtar Sözcükler: Temel Bilgi Teknolojileri Eğitimi, Bilgisayar Okuryazarlığı.

Place Of Basic Information Technology Training In Higher Education: Analysis of 2005-2012

Abstract: Becoming a part of information era is possible with informatics society. In this study the results of survey that applied to KTU students that came with 2011 LYS examination. The results about the information level of students are used to prepare some graphics showing informatics education by comparing the results 2005, 2007, 2009 and 2010.

Keywords: Basic Information Technology Education, Computer Literacy

1. Giriş

Teknoloji ve bilginin birlikte kullanılarak sonuçlar üretmek olarak düşünebileceğimiz Bilişim kavramını oluşturan kavramlar; yazılım, donanım, kullanıcı, bilgi toplumu olarak algılanabilir. Hiç kuşkusuz bu teknolojiye yön verecek olanlar eğitilmiş kullanıcılarıdır. Bu eğitimin başlangıcı ise Temel Bilgi Teknolojileri Kullanımı'dır. Bu çalışmada, Karadeniz Teknik Üniversitesi'ni 2011-LYS sınavı ile kazanarak gelen ortaöğretim mezunu öğrencilerden 3443 öğrenciye anket çalışması yapılmış ve elde edilen sonuçlar değerlendirilerek il ve bölge bazında sonuçlar çıkarılarak yorumlar yapılmıştır. Yapılan yorumlar sonucunda ise ortaöğretim mezunu bu öğrencilerin bilgisayar okuryazarlığını gösteren bir Türkiye haritası elde edilmiştir. Elde edilen tüm sonuçlar, Üniversitelerde verilmekte olan Temel Bilgi Teknolojileri eğitiminin içeriğinin güncellenmesi çalışmalarına da ışık tutacaktır.

LYS sınavını kazanarak sahip oldukları bilgisayar okuryazarlığı ve sahip oldukları donanım bilgisi incelenmiştir. Çalışma sonrasında elde edilen sonuçlar ve grafikler aşağıda verilmiştir.

2. Metodolojik Açıklamalar

Çalışmanın temelini oluşturan anket uygulamalarında;

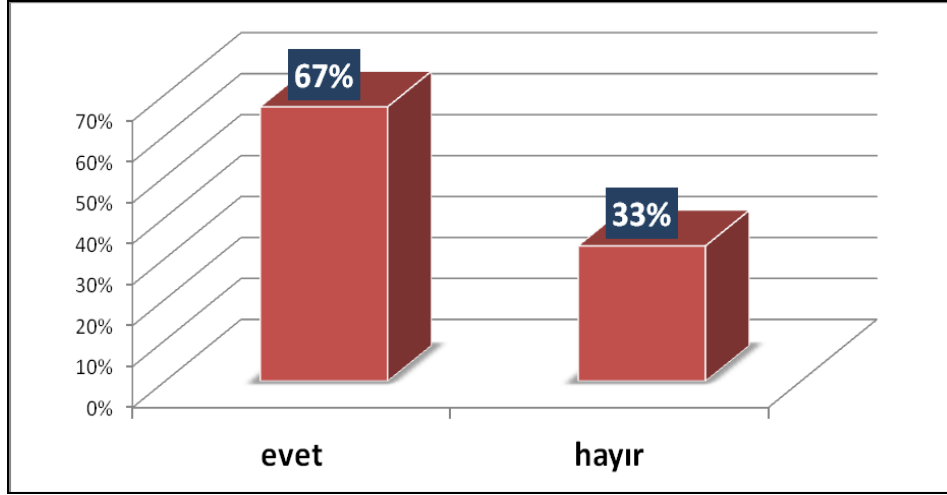
Referans periyodu: Eylül-2011

Örnek birim: 18-21 yaş grubu

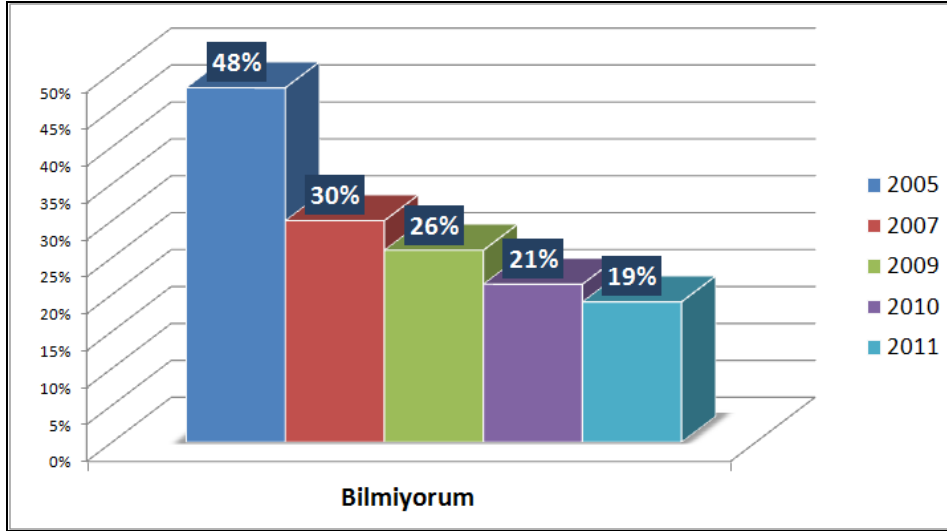
Anket sayısı: 3443'dür.

2.1. Anket Uygulaması

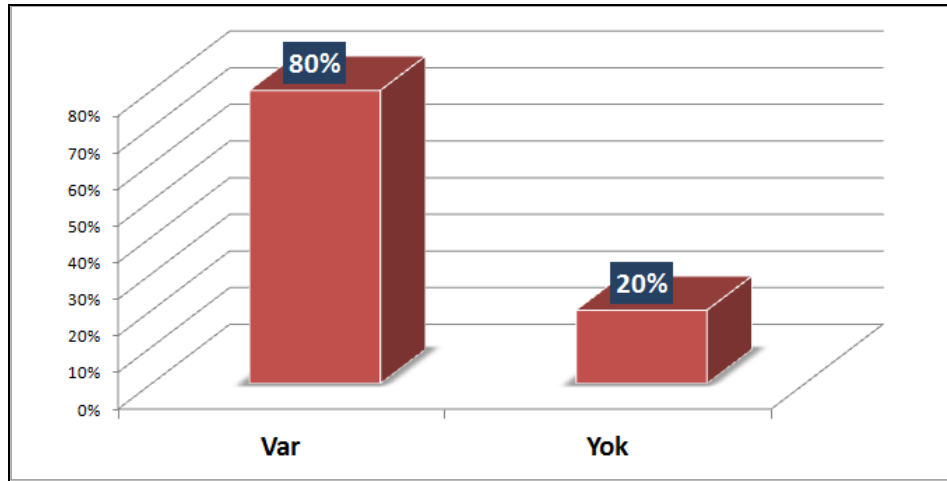
Karadeniz Teknik Üniversitesi'ni 2011 yılında kazanan öğrencilerden Temel Bilgi Teknolojileri dersini almaya başlayan öğrencilerden 3443 öğrenciye on sekiz soruluk bir anket uygulaması yapılmıştır. Bu uygulama ile öğrencilerin

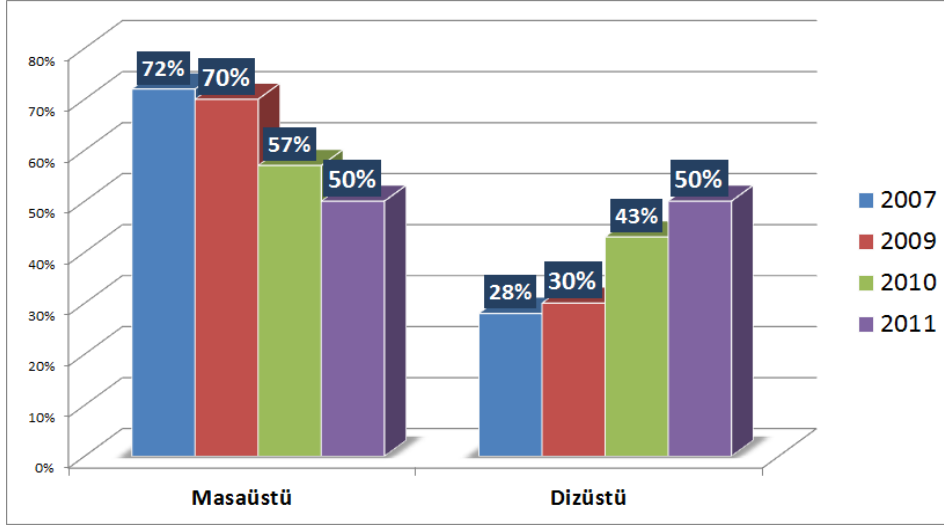
Şekil 1. İlk ya da Ortaöğretimde Yeterli Bilgisayar Eğitimi Aldığını Belirten Öğrenciler

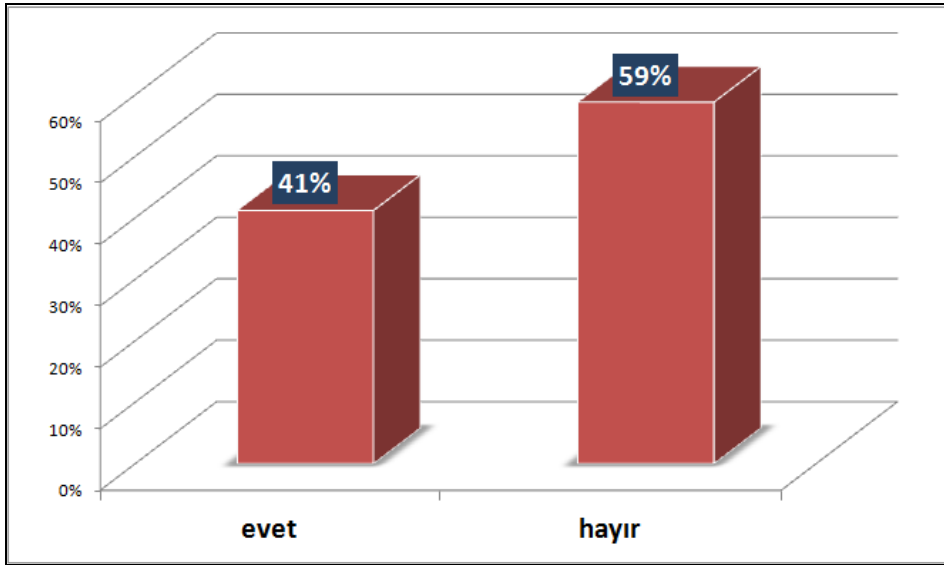
Şekil 2. Temel Bilgisayar Kullanım Bilgisi Olmayan Öğrenciler

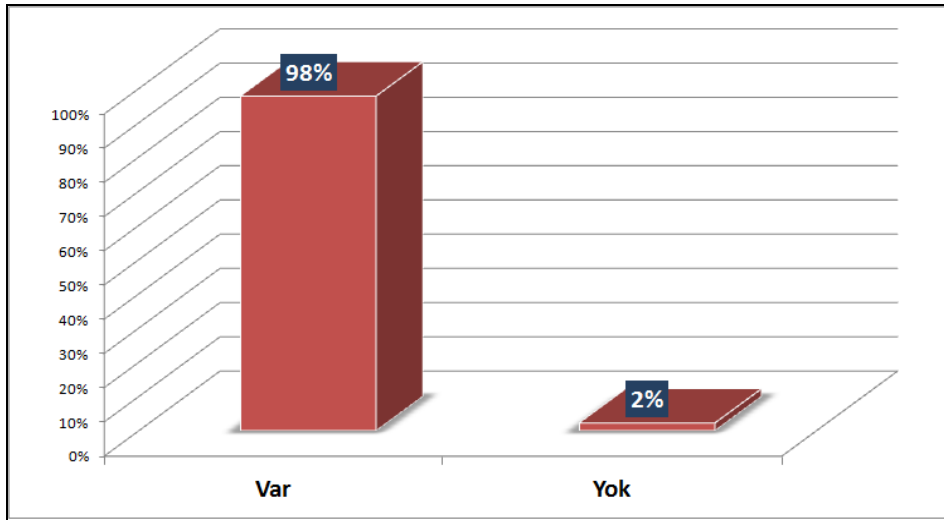
Şekil 3. Kendine Ait Bilgisayarı Olan Öğrenciler

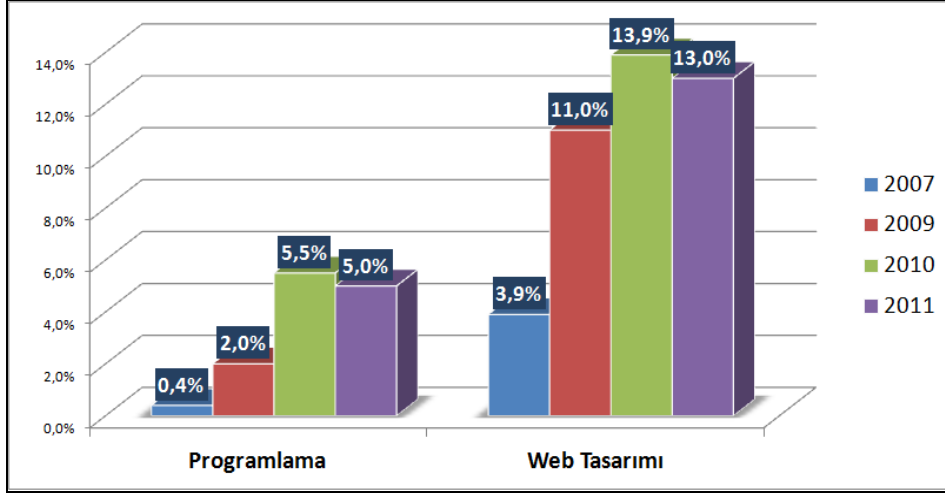
Şekil 4. Bilgisayarı Olan Öğrencilerdeki Bilgisayar Türlerinin Yüzde Dağılımı

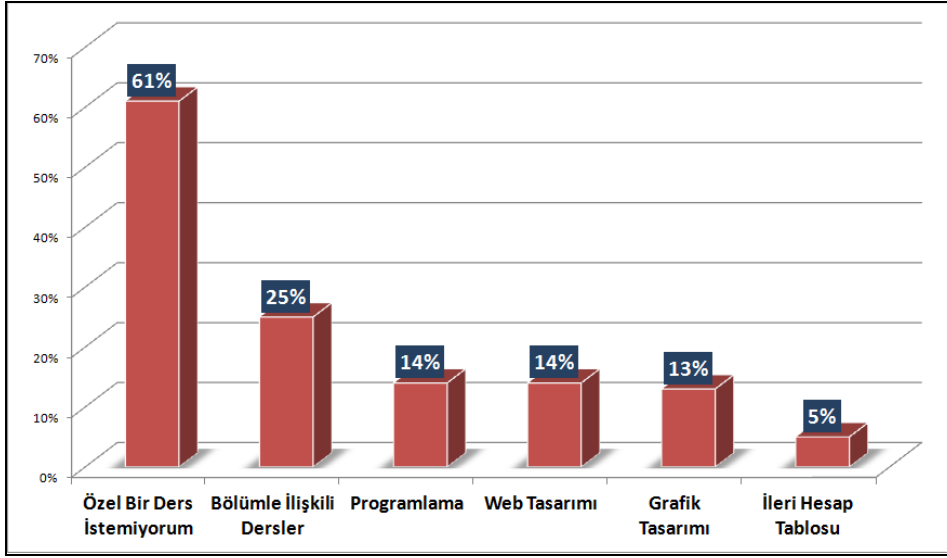
Şekil 5. Bilgisayarın Donanımı İle İlgili Yeterli Bilgiye Sahip Olan Öğrencilerin Dağılımı

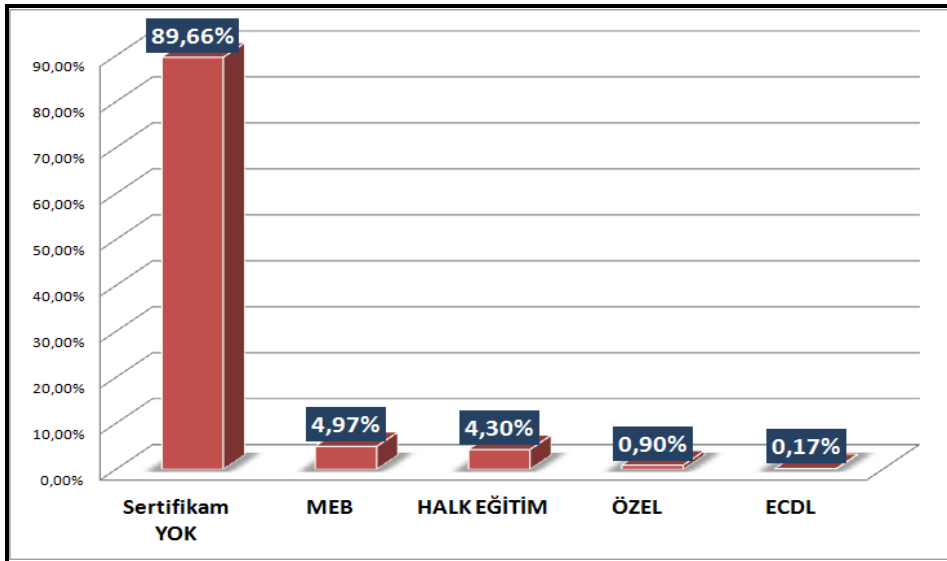
Şekil 6. E-Posta hesabı bulunan öğrenciler

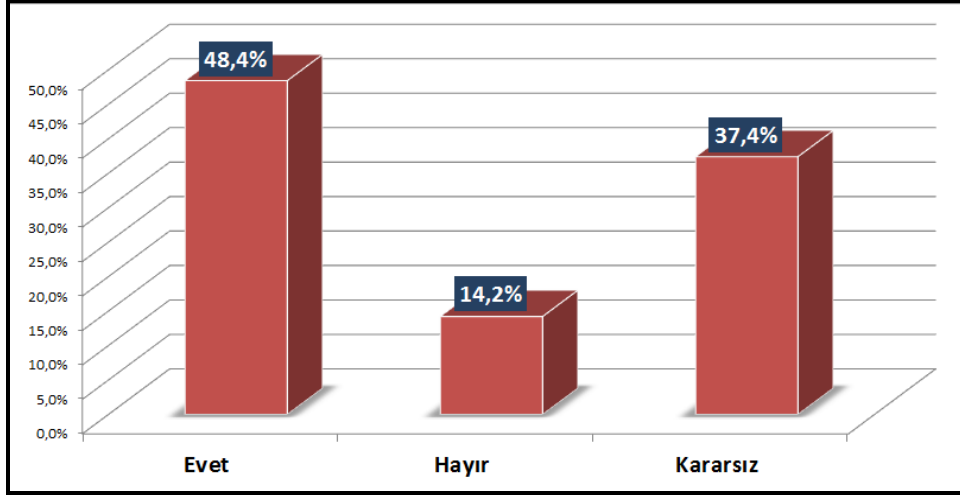
Şekil 7. Öğrencilerin Programlama ve Web Tasarımı Yapabilme Yüzdeleri

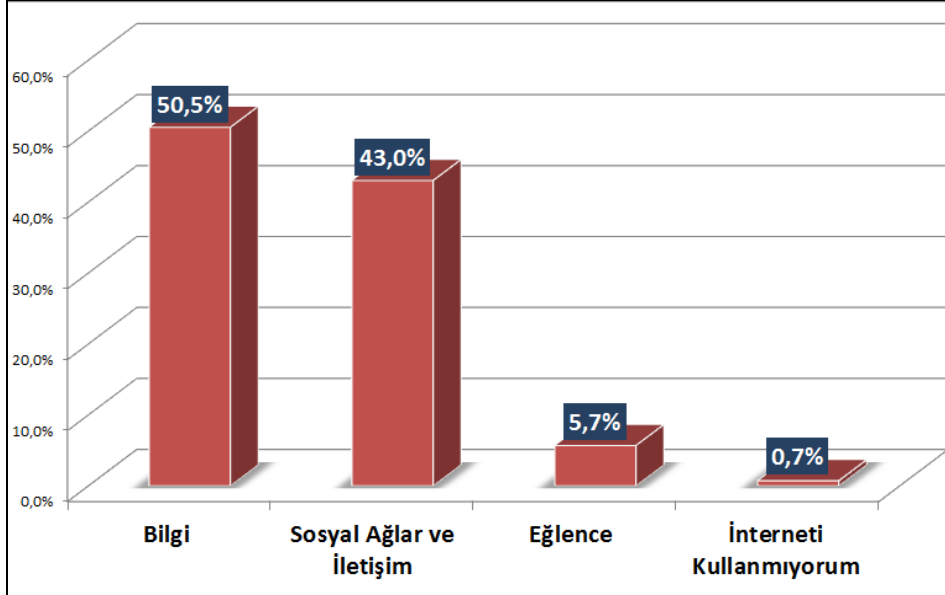
Şekil 8. TBTK Dersi Dışında Okutulması İstenilen Özel Derslerin Dağılımı

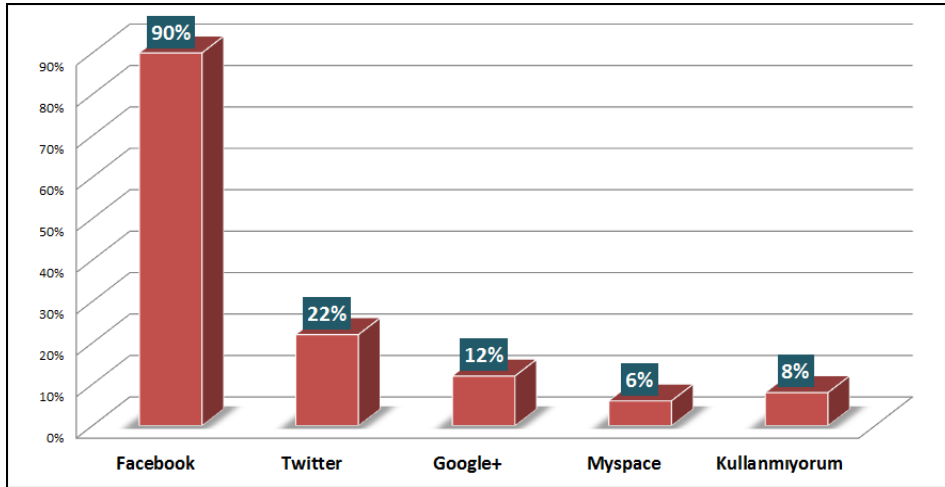
Şekil 9. Herhangi Bir Bilgisayar Sertifikasına Sahip Olan Öğrencilerin Oranı

Şekil 10. Üniversitelerde TBTK Dersi Olmalı Mı?

Şekil 11. Öğrencilerin İnterneti Kullanma Amaçları

Şekil 12. Sosyal Paylaşım Ağlarında Hesabı Olan Öğrenciler

3. Değerlendirme

Anket sonuçlarına göre Temel Bilgi Teknolojileri Kullanım bilgisi hiç olmayan öğrencilerin yüzdesi 2010 yılında % 21 iken bu oran 2011'de % 19 'a gerilemiştir. 2005–2011 arası göz önüne alındığında; 2005 ile 2007 arasındaki 18 puanlık düşüşün 2007 ile 2011 arasında yavaşladığı ve özellikle son iki yılda sadece % 2 'lik bir azalma olduğu görülmektedir. [1]

Öğrencilerin % 63 'ü üniversite öncesinde ilk ya da orta öğreniminde yeterli bir bilgisayar dersi gördüğünü ifade etmektedir. Elde edilen bu sonucun 2010 yılında elde edilen % 65 oranı ile hemen hemen aynı seviyelerde kaldığı görülmektedir.

Öğrencilerin bilgisayara sahip olma yüzdeleri 2010 yılına göre % 3 'lük bir artış göstererek % 80'e ulaşmıştır.

Bilgisayara sahip olan öğrencilere ait veriler incelendiğinde, her geçen yıl dizüstü bilgisayar kullanımı artarken masaüstü bilgisayar kullanım tercihi azalmaktadır.

İleri düzey programlama bilgisi olan öğrencilerin yüzdesi 5, web tasarımı yapabilen öğrencilerin yüzdesi ise 13 ile 2011 yılında da düşük bir orandadır.

Öğrencilerin % 98 inin kendisine ait bir e-posta adresi bulunmaktadır ve bir önceki yıldaki % 97 'lik değerini aynı seviyelerde korunduğu ortaya çıkmaktadır.

İnternet kullanım alışkanlıklarına bakıldığında öğrencilerin sadece % 50 sinin interneti öncelikli olarak bilgiye ulaşmak amacı ile kullandığı görülmektedir. Öğrencilerin neredeyse % 49 'u internette sosyal paylaşım ağları ve eğlence amacı ile faydalanmakta ve yaklaşık % 1'lik bir kesim ise interneti hiç kullanmadığını ifade etmektedir.

Öğrencilerin sosyal paylaşım ağlarını kullanma oranlarına bakıldığında ise yaklaşık % 92 'lik bir kesimin sosyal paylaşım ağlarının en az birinde hesabının olduğu ve özellikle Facebook platformunun % 90 ile en yüksek kullanım oranına sahip olduğu gözlenmektedir.

4. Sonuç ve Öneriler

Yükseköğretim Kurulu Yürütme Kurulu'nun 28/09/2011 tarih 6672 sayılı yazısında Temel Bilgi Teknolojileri Kullanımı dersleri ile ilgili olarak aşağıda tam metni verilen karar alınmıştır.

"Yükseköğretim Yürütme Kurulu'nun 17.06.1997 tarihli toplantısında alınan üniversite rektörlükleri bünyesinde Enformatik Bölümü kurulması, Temel Bilgi Teknolojisi Kullanımı ile Temel Bilgisayar Bilimleri derslerinin zorunlu olarak okutulması, ders içerikleri ile seçmeli derslere ilişkin karar 28/09/2011 tarihli Yükseköğretim Yürütme Kurulu toplantısında incelenmiş ve Temel Bilgi Teknolojisi Kullanımı ile Temel Bilgisayar Bilimleri derslerinin zorunlu olarak okutulup okutulmaması ile ders adı ve içeriklerini üniversite senatolarında karara bağlanması uygun görülmüştür."

Görüldüğü üzere Temel Bilgi Teknolojileri Kullanımı derslerinin üniversite müfredatında yer alması zorunluluğu ortadan kaldırılmış ve bu ders ile ilgili alınacak tüm kararlar üniversite senatolarına bırakılmıştır.

Bu kararın ışığında yapılan anket çalışmasının sonuçlarına bir daha göz atıldığı takdirde üniversiteye yeni başlayan öğrencilerin bilgisayar bilgilerinin farklı seviyelerde olduğu anlaşılmaktadır.

Öğrencilerin neredeyse yarısı üniversitelerde TBTK eğitiminin olması gerektiğini savunurken, bu eğitime gerek olmadığını düşünenlerin oranı kararsızların haricinde sadece % 14,2 dir.

Öğrencilerin % 39 'luk bir kesiminin TBTK dersleri dışında bilgisayar ile ilgili özel dersler okutulmasını istemeleri ve ayrıca üniversite öncesinde herhangi bir bilgisayar sertifikasına sahip olan öğrencilerin oranının sadece % 10 'lar seviyesinde kalması üzerinde düşünülmesi gereken hususlar olarak göze çarpmaktadır.

Sonuç olarak, üniversite senatolarında Bilgisayar dersleri ile ilgili kararların alınması öncesinde benzer anket çalışmalarının uygulanması ve elde edilen sonuçların analizine göre alınacak kararların şekillenmesi üniversitelerde bilişim eğitiminin yerinin sağlıklı ve net bir şekilde belirlenmesi sağlayacaktır.

5. Kaynaklar

[1] Yılmaz E., Doğu, A.H "Üniversitelerde Bilişim Eğitimi Nereye Gidiyor? : 2005-2011 Analizi", **Akademik Bilişim Konferansı** (2011).